

VIERDE WERELDBLAD

PB-PPIB-16019
BELGIE(N)-BELGIQUE

ATD = All Together for Dignity / Agir Tous pour la Dignité / **Samen voor waardigheid**
www.atd-vierdewereld.be / Nr. 206 / maart 2019 / Verschijnt vier maal per jaar

04 Europa en het gezin

6 Een Gezinsbond
voor iedereen

08 Sociale huisvesting is
een gouden geschenk

VIERDE WERELDBLAD

Uitgave van de Beweging
ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be
Internationaal: **www.atd-fourthworld.org**
Over de stichter: **www.joseph-wresinski.org/nl**
facebook.com/ATDVla

Verantwoordelijk uitgever:

Marijke Decuypere
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
Foto's: ATD Vierde Wereld, tenzij anders vermeld.

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685
BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld
ook opnemen in uw testament.
Bij een duolegaat gaat een deel van uw
bezit naar uw erfgenamen en een ander
deel naar ATD Vierde Wereld.
De successierechten zijn dan lager
en worden betaald door
ATD Vierde Wereld.

EDITO

MATRASSEN OP STRAAT

Een protestactie kan tegelijk simpel en symbolisch zijn. In die mate dat er dertig jaar later nog over gesproken wordt en dat de herinnering vastgelegd wordt in een gedenkplaat.

In de Samaritanessestraat, in het hartje van de Brusselse Marollen, werden in 1989 een vijftiental panden ongezond en onbewoonbaar verklaard. Zowat honderd mensen kregen het bevel om te vertrekken. Ze konden ondersteuning krijgen bij het zoeken naar een nieuwe woning. Maar Louis-Jean Lernons (1946 – 2015) wist dat wonen meer was dan een kamer en een bed. Vrienden hebben onder je burens, samen een glas drinken en feesten, elkaar groeten in de straat, al eens een woordenwisseling hebben maar altijd klaar staan om een handje te helpen als het nodig is, ongerust worden als een buur zich niet meer vertoont, de beslissing van de Stad zou dat allemaal uiteenslaan.

Louis-Jean Lernons, buurtbewoner en militant van ATD Vierde Wereld, werd een van de initiatiefnemers van de matrassenopstand. 'Ze willen ons buiten' zei hij, 'wel, laat ons dan naar buiten gaan.' Enkele minuten later werden de eerste matrassen op straat gegooid en tegen 's avonds lagen er een honderdtal op een rij op de trottoirs. Deze vrijwillige, solidaire daklozen sliepen verschillende weken op straat. Ze eisten dat de mensen die uit hun huis gezet werden in de wijk konden blijven. De politie durfde niet optreden en de overheid gaf uiteindelijk toe.

Dit was een mijlpaal in de strijd die Louis-Jean zijn leven lang voerde. Hij nam het op voor mensen die uit huis gezet werden of die dreigden hun woning te verliezen. Voortdurend bracht hij die mensen onder de aandacht die men gewoonlijk vergeet. Mensen die deel waren van zijn wereld en die deel zouden moeten uitmaken van ieders wereld, als referentie voor ons ideaal van menselijkheid dat in 1948 heel duidelijk geproclameerd werd: 'alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren'.

Overal in de wereld werd op 10 december 2018 de zeventigste verjaardag gevierd van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Op die dag werd op de gevel van het buurthuis in de Samaritanessestraat een gedenkplaat ingehuldigd als herinnering aan Louis-Jean Lernons. De strijd die hij zijn samen met zijn burens en kameraden voerde blijft ook vandaag actueel. De Grondwet mag dan het recht op waardig wonen erkennen, heel wat mensen wonen nog steeds in ongeschikte woningen of hebben helemaal geen dak boven het hoofd.

De gedenkplaat is een uitnodiging om zijn strijd verder zetten.

Georges de Kerchove.
Nationaal Team

KAFKA VOOR BEGINNERS

© Geralt

Els is opgelucht. Na jaren zwerven heeft ze eindelijk een woning: weer een dak boven haar hoofd, rust, spullen kunnen opbergen, terug een adres. Vooral dat laatste is belangrijk. Zonder adres heb je moeilijkheden om je uitkering te krijgen of een identiteitskaart te vernieuwen. Dat is nu allemaal achter de rug. Maar voor Els is het wel aanpassen: een leven buiten, vaak optrekken met vrienden, dat laat je niet zomaar achter je.

Zoals iedereen die een nieuw adres heeft, geeft Els dit door aan de gemeente. Het adres zal slechts gewijzigd worden nadat de wijkagent is langsgelopen. Maar Els is vaak niet thuis: ze moet veel paperassen in orde brengen, heeft afspraken met diensten en zet zich ook in voor diverse verenigingen. De wijkagent vindt haar niet thuis. Na meerdere pogingen geeft hij het op en geeft dit door aan de gemeente.

Tot haar grote schrik krijgt Els na twee maanden een brief van de gemeente die meldt dat ze ambtelijk geschrapt wordt. Els reageert paniekerig maar ook woedend. Een vriend kan haar geruststellen: ze moet gewoon opnieuw naar het gemeentehuis gaan en weer doorgeven dat haar adres veranderde. Samen gaan we naar het gemeentehuis. De gemeenteambtenaar kan maar de adreswijziging registreren als ze ook een telefoonnummer van Els heeft. Pech: de telefoon van Els werd gestolen en haar budgetbeheerder gaat er niet mee akkoord dat ze een andere telefoon koopt. De bediende suggereert om mijn nummer te noteren. Probleem opgelost, zo lijkt het.

We beslissen het ijzer te smeden terwijl het heet is en gaan samen naar de politie. We willen zo vlug mogelijk een afspraak maken met de wijkagent. Voor die vraag genoteerd kan worden, moeten we bij de politie eerst onze identiteitskaart afgeven. Veiligheidsmaatregelen weet je wel. Er gaan allerlei alarmbelletjes rinkelen in het hoofd van Els. Ooit gaf ze, toen ze op straat woonde, haar identiteitskaart af tijdens een controle en kreeg die niet meer terug. Het was een heel gedoe om zonder adres een nieuwe identiteitskaart te bemachtigen.

Onze vraag om een afspraak te maken met de wijkagent kan niet ingewilligd worden. De vraag kwam nog niet door. Waarom niet? De computer is toch sneller dan wij? Gelukkig komt de wijkagent juist binnen. Hij is nieuw en begrijpt het belang van onze vraag. Hij belooft om een uur later al langs te komen. Dankzij zijn goodwill is het tweede probleem opgelost. Toch krijgt Els opnieuw een brief dat ze ambtelijk geschrapt is. We begrijpen er niets van en trekken terug naar het gemeentehuis. Blijkt dat dit nog volgt uit de vaststellingen van de vorige wijkagent die haar nooit thuis vond. Dat kan rechtgezet worden maar eerst moet er wel een nieuwe identiteitskaart aangevraagd worden. Dat is zo als je ambtelijk geschrapt werd. Dat kan vandaag niet geregeld worden want daarvoor moet een aparte afspraak gemaakt worden. Een nieuwe identiteitskaart brengt ook kosten mee: 20 euro slechts, maar voor Els met een krap leefbudget is dat een zware kost. Een extra uitgave waar ze bovendien niets aan heeft.

Marijke Decuyper

▲ Onze delegatie in het Europees Parlement

EUROPA EN HET GEZIN

Begin februari kwamen delegaties van ATD Vierde Wereld uit acht Europese landen naar Brussel voor de 15de Europese Volksuniversiteit. Ditmaal zette het Europees Parlement de deuren open en konden mensen in armoede voorstellen formuleren voor een Europees armoedebeleid. Een van de thema's was 'het gezin'.

Dat is misschien een beetje vreemd, want de EU is niet bevoegd voor gezinsbeleid. Maar economisch en sociaal beleid, beleid rond werkgelegenheid, huisvesting, gezondheid en onderwijs hebben allemaal positieve of negatieve gevolgen voor de levenskwaliteit van gezinnen. De Europese Unie heeft dus hefbomen om het leven van gezinnen te verbeteren.

Ons uitgangspunt: hoe leven gezinnen in armoede vandaag? Wat belemmert of bevordert hun gezinsleven?

“Als je in onzekerheid leeft is het moeilijker om goed te leven als gezin; de maatschappij moet de middelen garanderen om waardig te leven.”

(Volksuniversiteit Centre-Loire, Frankrijk)

Het **gebrek aan financiële middelen** betekent dat gezinnen voortdurend in angst leven en **worstelen om in essentiële behoeften te voorzien** zoals huisvesting, voedsel, opvoeding van kinderen, het betalen van rekeningen, enz. Maar het **verhindert ook de toegang tot een sociaal leven te midden van anderen**: toegang tot cultuur, vrije tijd, vakantie, enz. Zo hebben veel ouders er last van dat ze hun kinderen niet kunnen geven wat hen in staat zou stellen om als andere kinderen te zijn (dezelfde kleren, speelgoed, hobby's, enz.).

“Mensen worden gestraft als ze samenleven. Als dat zou stoppen, zouden de mensen weer samenwonen en zouden er meer woningen vrij komen.”

(Volksuniversiteit Vlaanderen, België)

Samenleven met anderen onder hetzelfde dak om elkaar te helpen en om hulpbronnen te delen wordt niet gewaardeerd, maar wordt in veel landen ontmoedigd. Inderdaad, mensen die van uitkeringen leven, zien deze uitkeringen afnemen als ze iemand in huis nemen, zelfs als het een familielid is. En dat terwijl deze uitkeringen vaak ver onder de armoedegrens liggen.

“Het is waar dat we in onszelf opgesloten blijven door de manier waarop mensen naar ons kijken. Ik heb het op school meegemaakt. Zelfs met een salaris leven we nog steeds in een wereld van armoede.”

(Volksuniversiteit Normandië, Frankrijk)

Het leven in onzekerheid leidt tot **discriminatie en stigmatisering door buitenstaanders** waardoor gezinnen vaak op zichzelf terugplooiën.

In alle bijdragen werd gewezen op **de plaatsing van kinderen**, die vaak voortvloeit uit een gebrek aan inkomen, moeilijke materiële omstandigheden en stigmatisering van arme gezinnen.

Het gezin wordt niet voldoende als geheel beschouwd: kinderen en ouders komen tegenover elkaar te staan, er wordt niet genoeg moeite gedaan om de capaciteiten van het gezin te behouden en te herstellen.

Regio's of landen met veel werkloosheid hebben nog een ander probleem. In veel gevallen **moeten leden van arme gezinnen ver weg van huis gaan werken, vaak in een ander land**. Zelfs als deze baan hen een beter inkomen geeft, zal het vaak niet genoeg zijn om met het hele gezin te verhuizen. Kinderen worden voor lange tijd toevertrouwd aan familieleden en het is moeilijk om goede banden te onderhouden tussen ouders en kinderen of tussen partners in een koppel, als er één van hen ver weg gaat werken.

Bert Luyts

Op onze website lees je meer over de eindbesluiten van deze Europese Volksuniversiteit.

EEN GEZINSBOND VOOR IEDEREEN

Veel mensen in armoede ondervinden dat het niet gemakkelijk is om als gezin samen te blijven. Als werkende kinderen thuis willen blijven wonen zijn er financiële gevolgen voor ouders die een uitkering hebben. Ook wie met een partner wil samenwonen kan financieel afgestraft worden.

Tijdens de Volksuniversiteiten van oktober en december vorig jaar hadden we het over het recht op een gezinsleven. In oktober was Yves Coemans van de studiedienst van de Gezinsbond te gast. Hij gaf uitleg over de verschillende statuten van samenwonen. Omdat we ons afvroegen wat de Gezinsbond kan betekenen voor gezinnen in armoede trokken we begin dit jaar met onze vragen naar Elke Valgaeren, verantwoordelijke voor de studiedienst en de sociaal-juridische dienst.

Kan je de Gezinsbond even voorstellen?

We verdedigen de belangen van alle gezinnen in Vlaanderen en Brussel, los van religieuze, ideologische of politieke opvat-

tingen en los van de samenstelling van het gezin (grote en jonge gezinnen, grootouders, gezinnen met veel of weinig kinderen, éénoudergezinnen, gehuwden of samenwonenden, nieuw-samengestelde gezinnen,...). De Gezinsbond kan daarvoor rekenen op de steun van 250000 leden-gezinnen en van 13500 vrijwilligers. Onze werkerterreinen zijn dienstverlening, sociaal-cultureel werk en gezinspolitieke acties. Onze kinderoppasdienst, de tweedehandsbeurzen, sociaal-juridisch advies en advies rond energie zijn voorbeelden van onze dienstverlening. We bieden lezingen en workshops aan die te maken hebben met opvoeding en met gezin. Met onze lidkaart krijg je nog altijd spaarkorting in verschillende winkels.

Wat kan de gezinsbond betekenen voor gezinnen in armoede?

Als onze plaatselijke afdelingen een Paasfeest of een brunch organiseren is het de bedoeling om ook gezinnen in armoede te bereiken. Maar dat is niet zo evident. Daarom hebben we enkele jaren geleden het project "Gezinsbond voor iedereen" gelanceerd. We doen extra moeite om gezinnen in armoede of gezinnen met een andere culturele achtergrond te bereiken. Dat is een leerproces, maar we boeken meer en meer vooruitgang. Zo is een van onze vormingen, 'Veilig Online', volledig herschreven samen met mensen met armoede-ervaring zodat het aansluit bij hun leefwereld. Via deze vorming maken we ouders wegwijs in de digitale wereld van jongeren. Verder zijn we actief in de Huizen van het Kind waar we inzetten op toegankelijkheid. We zijn pionier van tweedehandsbeurzen, zowel vanuit een ecologische als economische bekommernis. Lokale afdelingen werken hiervoor regelmatig samen met plaatselijke armoedeverenigingen. Verder kan je bij ons terecht voor sociaal-juridisch advies, bijvoorbeeld voor het invullen van je belastingaangifte. We doen het gratis en het is heel laagdrempelig. Je kan ons bellen, mailen en na afspraak kan je ook bij ons langskomen. Ook belangrijk is ons beleidswerk. Wij werken voorstellen uit over thema's die gezinnen nauw aan het hart liggen. Zoals kinderbijlagen, kinderopvang, onderwijs, milieu en gezondheid, zorg, pensioenen, werk en zoveel meer. Met deze voorstellen gaan wij lobbyen bij beleidsmakers op alle niveaus: federaal, Vlaams, Brussels en Europees.

Elke Valgaeren ©Kristof Ghyselincx

▲ Ontbijt voor iedereen. Foto Gezinsbond fusie Dilsen-Stokkem

Besteden jullie in het beleidswerk ook aandacht aan de armoedeproblematiek?

Uiteraard. In de eerste plaats doen we voorstellen om te voorkomen dat mensen in armoede terechtkomen. We pleiten voor de verhoging van de uitkeringen tot boven de armoedegrens en we komen op voor de betaalbaarheid van de gezondheidszorg. Samen met het Netwerk tegen Armoede en het Vlaams Patiëntenplatform lobbyen we al jaren voor het algemeen invoeren van de derdebetalersregeling. We hebben als Gezinsbond ook extra aandacht voor gezinnen met zorgnoden, soms zijn dit gezinnen die ook in armoede leven omwille van de kosten van de zorg. Ook milieu is een thema. Gezinnen in armoede wonen vaker in huizen in slechte staat, met minder groen in de omgeving en minder speelgelegenheid. Kinderen hebben het recht om kind zijn, om te spelen en gezond te eten. Ook ouders moeten ouder kunnen zijn.

Als er verkiezingen op komst zijn, laat de Gezinsbond extra hard van zich horen.

Wat zijn jullie voorstellen rond armoede in het memorandum voor de komende Vlaamse verkiezingen in mei?

We doen heel wat concrete voorstellen voor toegankelijke en betaalbare voorzieningen. Kinderopvang en onderwijs, maar ook kwalitatief en betaalbaar wonen zijn belangrijke thema's.

Als gezin lid worden kan voor 40 euro per jaar. Als je leeft met een beperkt inkomen, kan je via het Fonds Vrijetijdparticipatie lid worden. Dan betaal je 20 euro. Neem hiervoor contact op met ons: contact@atd-vierdewereld.be. Ook aan gezinnen die ondersteund worden door het OCMW geeft de Gezinsbond 50 % korting op het lidgeld. Neem hiervoor contact op met het OCMW.

We vragen bijvoorbeeld om de school- en studietoelagen op te trekken, een maximumfactuur in het secundair onderwijs in te voeren en alternatieven voor dure en éénmalig te gebruiken invulboeken te zoeken,.... We vragen om het aanbod van sociaal verhuurkantoren uit te breiden, huursubsidies moeten sneller toegekend worden en er moet meer aandacht zijn voor huurdersbegeleiding. Uithuiszettingen in de winterperiode moeten opgeschort worden en gezinnen met kinderen moeten bij uithuiszettingen sociaal begeleid worden. Vanuit jullie volksuniversiteit in oktober kwamen ook twee voorstellen die we hebben opgenomen. Het moet voor mensen in een sociale huurwoning mogelijk zijn om 'tijdelijk' onderdak te geven, zonder dat de huurprijs stijgt of de sociale uitkering van huurder en bijwoner verminderen. En als de bijwoner op de wachtlijst staat voor een sociale woning mat hij daar ook niet geschrapt worden. Als voorwaarde stellen we dat dit maximaal 1 jaar mag duren en dat de bijwoner niet op hetzelfde adres wordt gedomicilieerd. Een tweede voorstel is dat de huurprijs van een sociale woning geen rekening mag houden met het inkomen van inwonende kinderen (tot 25 jaar).

Dit is slechts een greep uit onze voorstellen, de volledige Vlaamse en Europese memoranda vind je op de website van de Gezinsbond: www.gezinsbond.be.

Evelien Lambrecht

Momenteel kan je een petitie tekenen voor zorggarantie. Er zijn veel wachtlijsten in de zorg, zowel op vlak van plaats als budget. Via deze petitie wil de Gezinsbond zorgen dat mensen niet meer moeten wachten op dat waar ze recht op hebben. Je kan de petitie ondertekenen via volgende link: www.genoeggewacht.be

SOCIALE HUISVESTING IS EEN GOUDEN GESCHENK

▲ Sien Winters

Een slechte woning en armoede gaan hand in hand. De beste weg om het recht op wonen waar te maken loopt volgens **Sien Winters** nog altijd via sociale huisvesting.

Het Steunpunt Wonen en de Vlaamse Woonraad leveren goed werk. Vlaanderen lijkt wel de ideale wereld. Maar in werkelijkheid blijft het voor veel mensen onmogelijk om een goede woning te vinden die ze kunnen betalen.

Dat is zo, ondanks de inspanningen. Tegen de Europese trend in van afbouw is er in Vlaanderen een toename van het aantal sociale woningen. Maar het probleem is zo groot dat dit niet volstaat. Het heeft alles met armoede te maken. Vlaanderen is rijk in vergelijking met andere landen en regio's en dat is al tientallen jaren zo. Het moet mogelijk zijn om de armoede op te lossen. En dan lost ook het woonprobleem zich op.

Je noemt sociale huisvesting een gouden geschenk voor wie er terecht kan.

Ja, ik vind dat nog altijd het beste wat de overheid kan doen. Het zit er bij de Vlaming diep in dat een huis verwerven een vorm van sparen is, maar dat geldt ook voor de overheid zelf. Die 'stenen' blijven er voor lange tijd. Met huursubsidies kan je de woonproblematiek ook aanpakken, maar het gevaar is dat die in slechte tijden afgeschaft worden. Sociale huisvesting is doelgericht. Er zijn toegangsvoorwaarden en de huur is afhankelijk van het inkomen. Veel mensen die het moeilijk hebben zouden er nog slechter aan toe zijn als ze die sociale woning niet hadden. Maar het is ook zo dat een groot aantal mensen die er recht op hebben jarenlang op een wachtlijst staat.

EEN STEUNPUNT EN EEN WOONRAAD

Aan de universiteit doe je onderzoek naar wonen, maar je bent ook coördinator van het Steunpunt Wonen. Wat is dat precies?

Het Steunpunt Wonen is een samenwerkingsverband van verschillende onderzoeksgroepen van vier universiteiten. Het gaat om de KU Leuven, de Universiteit Antwerpen, de VUB en de TU Delft in Nederland. Het is ontstaan in 2004 en wordt aangesteld en gefinancierd door de Vlaamse Overheid, telkens voor een periode van 5 jaar. Onderzoekers bundelen kennis rond wonen en woonbeleid. Het Steunpunt betreft daarbij telkens verschillende actoren. Als we bijvoorbeeld een onderzoek doen rond sociale huisvesting, dan werken we samen met sociale huisvestingsmaatschappijen. Of als we werken rond huur, dan vragen we de verschillende huurders- en verhuurders-organisaties om mee te werken. Het Netwerk tegen Armoede werd betrokken in onderzoek rond huursubsidies. Via onderzoek wil het Steunpunt bijdragen tot een langetermijnvisie op het Vlaamse woonbeleid. We denken na over mogelijk beleid ex-ante, dat wil zeggen alvorens de Vlaamse Overheid iets van plan is. Bijvoorbeeld: als er een huursubsidie komt, wat zijn dan goede principes daarvoor. Maar ook ex-post proberen we beleid te evalueren en verbetervoorstellen te formuleren aan de Vlaamse Overheid. Ik heb echt het gevoel dat het beleid rekening houdt met het onderzoek van het Steunpunt en dat geeft voldoening.

Je bent ook lid van de Vlaamse Woonraad. Kan je ook daar wat meer over vertellen?

Als de Vlaamse Regering nieuwe wetgeving uitwerkt voor wonen, dan moet ze verplicht advies vragen aan de Woonraad. De Vlaamse Woonraad geeft ook advies op eigen initiatief, bijvoorbeeld recent nog rond gezondheid en wonen. Ik ben een van de vijf externe deskundigen. Ik zie het als mijn rol om de vaak ideologische debatten op een hoger niveau te tillen door cijfers en kennis in te brengen.

@ MichaelGaida

▲ “Investeren in sociale huisvesting is het beste wat de overheid kan doen. Ook voor de overheid geldt dat huizen bouwen een vorm van sparen is. Die ‘stenen’ blijven er voor lange tijd.”

Is het dan een goed voorstel om de toegangsvoorwaarden nog strenger te maken opdat in de eerste plaats de armste en zwakste mensen in aanmerking komen?

Het zou logisch zijn eerst toegang te geven aan wie dat meest nodig heeft. Maar als de inkomensgrens nog daalt en er is voorrang voor daklozen, kwetsbare mensen, mensen met een psychiatrisch verleden, en die wonen allemaal samen in één gebouw of wijk, is er een risico is dat daar de leefbaarheid in het gedrang komt. En als maar een beperkte groep van mensen in aanmerking komt en anderen die het ook moeilijk hebben op de huisvestingsmarkt uit de boot vallen, dan is er bij de bredere laag van de bevolking geen steun meer voor sociale huisvesting en dan haakt ook de politiek af.

Dat is een van de redenen waarom sommigen pleiten voor wooncoöperaties. Anne Malliet van het Team Vlaams Bouwmeester noemt

het de tweede beste oplossing, na sociale huisvesting. Ze stelt voor om de middelen van de woonbonus voor een groot deel door te schuiven naar coöperatieve woonvormen, want het is politiek niet haalbaar om alles te oriënteren naar sociale huisvesting. Weg met de woonbonus?

De woonbonus is een financiële steun voor mensen die een woning kopen of bouwen. Uiteraard zijn dat niet de armsten, en bovendien is in studies aangetoond dat de woonbonus de prijzen van de woningen opdrijft en dus niets oplevert. Weggegooid geld. Toch zou ik voorzichtig zijn om de woonbonus in één trek af te schaffen. Dat zou een schokeffect veroorzaken op de woonmarkt. De prijzen zouden plots dalen en de verkoop en investeringen zouden klappen krijgen. Dit zou bijvoorbeeld erg zijn voor wie pas heeft gekocht en om een of andere reden gedwongen is de woning te verkopen. De woning is dan minder waard dan de lening die moet worden terugbetaald en mensen kunnen in armoede terecht komen.

Maar een deel van de middelen mag naar wooncoöperaties gaan?

Bij een coöperatie nemen mensen gezamenlijk het heft in eigen handen. Dat is een mooie gedachte maar er zijn ook mensen die niet graag zelf alle beslissingen nemen. Of die het woord niet durven nemen in een groep. Maar ik zou wel voorzichtig zijn om subsidies te geven aan wooncoöperaties. Veel van deze projecten betreffen een toch iets beter gesitueerde groep. Het is wat moeilijk te verdedigen als er zovelen die wel in aanmerking komen voor een sociale woning al uit de boot vallen. Je zou de wooncoöperaties bijvoorbeeld wel subsidies kunnen geven als ze daarmee ook een sociaal aanbod creëren. En verder is het van belang voor de overheid om alle subsidies goed in kaart te brengen. Zo beseffen velen niet dat het gratis ter beschikking stellen van gronden door de gemeente ook een subsidie is. Want die gronden zouden ook verkocht kunnen worden en de middelen gebruikt om andere vormen van ondersteuning te bieden. En de gronden zijn dan ook niet meer beschikbaar voor sociale huisvesting.

Zijn huursubsidies dan een goede oplossing voor mensen die geen sociale woning hebben maar er wel recht op hebben?

Ze zijn nodig op korte termijn omdat we nooit zo snel voldoende sociale woningen kunnen bouwen. Als je mensen een huursubsidie geeft, kunnen ze ook meer kiezen waar ze willen wonen. Maar een nadeel in vergelijking met sociale huisvesting is dat de verhuurder nog altijd kan beslissen aan wie hij verhuurt. Mensen aan wie men minder graag verhuurt, zullen nog altijd moeilijker toegang krijgen tot een woning. Daarom vind ik het goed de huursubsidie te verbinden aan verhuringen via een sociaal verhuurkantoor.

Kan je dat toelichten?

Een eigenaar verhuurt een woning aan het Sociaal Verhuurkantoor (SVK). Dat levert hem voordelen en zekerheid op. Het SVK wijst de woning toe aan huurders die in aanmerking komen en geeft daarbij voorrang aan wie een grotere nood heeft. Maar het is voor SVK's niet gemakkelijk om goede en betaalbare woningen te vinden. En dat zoeken kost natuurlijk ook geld. Er staat nu een nieuw initiatief in de steigers dat ontwikkelaars aanmoedigt om woningen te bouwen voor een SVK. De hoop is dat daarmee het aanbod toeneemt, al zal dit beperkt blijven.

De slechte kwaliteit van sommige sociale woningen kreeg enkele maanden geleden veel media-aandacht.

Er zijn nog veel oude sociale woningen. De laatste jaren is er een inhaalbeweging en worden woningen systematisch gerenoveerd. Er zijn zeker nog problemen en natuurlijk is de kwaliteit van de woningen belangrijk. Maar vaak is het een moeilijke keuze tussen investeren in kwaliteit of in kwantiteit. De wachtlijst is immers lang. Vooral in steden hebben sociale huisvestingsmaatschappijen het vaak moeilijk om het hoofd boven water te houden. Ze hebben minder financiële reserves en krijgen minder inkomen uit huur omdat hun bewoners de laagste inkomens hebben en dus minder betalen. Een probleem met een grondige renovatie is ook dat de huisvestingsmaatschappij de huur niet evenredig kan optrekken, zodat dit grote financiële gevolgen heeft.

“Wonen” is je thema. Hoe is dat zo gekomen?

Na mijn studies pedagogie en economie heb ik eerst vier jaar op het HIVA gewerkt. Daarna ben ik gaan werken in het reconversiebeleid in Limburg, na de mijnsluitingen. Toen ben ik in de huisvesting terecht gekomen. Daarna heb ik twee jaar gewerkt voor de stad Leuven als coördinator van de wijkontwikkeling. In 2000 ben ik terug naar het HIVA gekomen om het thema wonen uit te bouwen. Ik vind het een uiterst boeiend thema, omdat er zoveel aspecten in samenkomen.

Wat kan de rol van ATD Vierde Wereld zijn?

Blijf aan de bel trekken en blijf luisteren naar mensen, geef hen een stem in de zoektocht naar oplossingen. Wij, als onderzoekers, brengen informatie aan en wijzen de weg bij de interpretatie ervan. Armoedeverenigingen kunnen ermee aan de slag om gefundeerde standpunten in te nemen. De kennis van alle betrokkenen samenbrengen, dat is het belangrijkste wat ik van ATD Vierde Wereld geleerd heb.

Interview: Evelien Lambrecht en M.T. Poppe

Sien Winters is onderzoeksleider bij het HIVA, het onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving van de KU Leuven. Haar voornaamste onderzoeksthema's zijn de betaalbaarheid en kwaliteit van wonen, de organisatie en financiering van het woonbeleid, de sociale huisvesting, de private huurmarkt en de relatie tussen wonen en zorg.

WAARHEID OF FABEL?

In de vorige nummers van het Vierde Wereldblad heeft u kunnen lezen over Waarheid of Fabel. 2019 wordt het jaar waarin onze campagne op kruissnelheid komt. Onze campagne 'Waarheid of Fabel' zoomt in op vooroordelen over mensen in armoede*. We willen die vooroordelen zichtbaar maken, bespreekbaar maken en ze uiteindelijk ontkrachten.

Zichtbaar maken.

Vooroordelen zijn van alle tijden. We hebben allemaal vooroordelen. Daar wringt het schoentje niet. Het echte probleem is dat we niet of nauwelijks stilstaan bij het feit dat we vooroordelen hebben. En dus beseffen we onvoldoende dat die vooroordelen ons dagelijks denken en handelen beïnvloeden. Albert Einstein zei: "Je kunt een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt." Die denkwijze over mensen in armoede, die willen we zichtbaar maken.

Bespreekbaar maken.

Een probleem kan je pas oplossen als je het benoemt. Er rust een groot taboe op vooroordelen. Daar praten we niet over want ja, vooroordelen zijn slecht. Dus doen we maar alsof we ervoor immuun zijn. Zo vermijden we de confrontatie met onze eigen vooroordelen.

Jammer want zo raken we niet vooruit. We willen een open dialoog over onze vooroordelen. Niet om met het vingertje te zwaaien. Wel om te relativieren en te nuanceren. We willen het verhaal van de 'andere kant' laten zien en horen.

DE CAMPAGNE

1. BOEK

In samenwerking met uitgeverij EPO schrijven we een boek waarin we de lezer mee op stap nemen met mensen in armoede. Aan de hand van concrete verhalen zal duidelijk worden hoe onze vooroordelen het leven van mensen in armoede bemoeilijken.

2. WEBSITE

Een website zal achtergrondinformatie geven als aanvulling en verdieping bij het boek. Bijdragen van onderzoekers met cijfers en analyses zullen er vrij toegankelijk zijn.

3. MEDIA

In samenwerking met het communicatiebureau LDV United werken we aan een mediacampagne om het grote publiek te bereiken. Op een frisse en verrassende manier willen we in de huiskamer van de kijker onze boodschap brengen.

17 oktober 2019, Werelddag van Verzet tegen Armoede wordt het hoogtepunt van de campagne.

© Peggy Choucair

Ontkrachten.

We geven betekenis aan wat we zien of horen. Dat doen we niet in het luchtledige, maar vanuit wie we zijn, onze voorgeschiedenis en vroegere ervaringen. Vaak nemen we onze interpretatie aan als de enige juiste. Die interpretatie gaat een eigen leven lijden. Halve waarheden worden zo leugens. "Oordeel niet over mij zolang je geen mijl in mijn schoenen hebt gewandeld." geldt ook hier.

Daarom hebben we samengewerkt met wetenschappers uit verschillende onderzoeksdomeinen en met ervaringsdeskundigen in armoede.

HELP ons om vooroordelen te bestrijden

- 1) *Campagne voeren kost geld, ook al biedt LDV United hun diensten gratis aan. We hebben uw financiële steun hard nodig om impact te hebben. Giften vanaf 40 € zijn fiscaal aftrekbaar. Vanaf 100 € krijgt u het boek gratis. Vermeld wel uitdrukkelijk 'gift waarheid of fabel'. Tot op heden hebben we nog geen fondsen gevonden die de campagne ondersteunen. Indien u relaties heeft die ons kunnen helpen in de zoektocht naar financiële ondersteuning horen wij het graag.*
- 2) *Uw eigen ervaringen met vooroordelen tegenover mensen in armoede zijn belangrijk. Zowel de pijnlijke ervaringen wanneer het fout loopt als de goede wanneer mensen bereid zijn te kijken naar hun eigen vooroordelen. Uw verhalen kunnen ons inspireren voor het boek of de website.*
- 3) *Ga op zelfonderzoek. Hoe ga ik om met mensen in armoede? Hoe spreek ik over hen? Hoe spreek ik met hen? Hoe reageer ik als mijn buur of familie zegt dat de armoede hun eigen schuld is?*

Guy Malfait

*Zie ook Vierdewereldblad nrs 202, 203, 204 en 205.

Wil u graag meer weten over Waarheid of Fabel, neem dan contact op met guy.malfait@atd-vierdewereld.be

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Zaterdag 6 april 2019

Zaterdag 29 juni 2019

Plaats van dialoog en vorming met mensen in armoede

LEDENDAG

Zaterdag 1 juni 2019

INFORMATIE-ONTMOETING: DE INTERNATIONALE BEWEGING

ATD Vierde Wereld in België, wat is dat, wie zijn dat?

De beste manier om dat echt te weten te komen is ons ontmoeten.

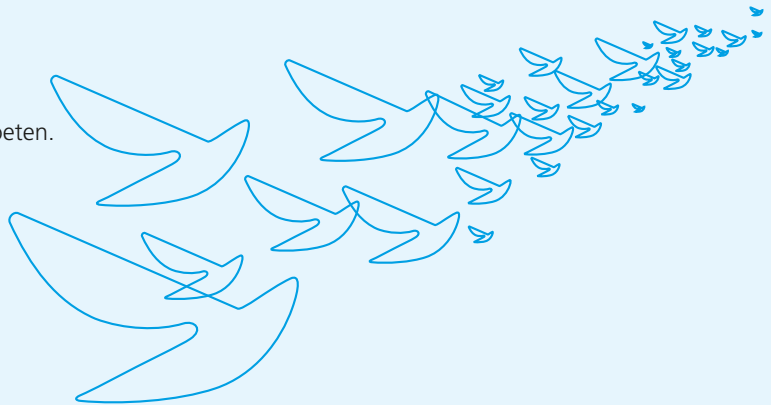
Maak een afspraak.

GEÏNTERESSEERD IN EEN VAN DEZE ACTIVITEITEN?

Informeren en aanmelden via het secretariaat:

contact@atd-vierdewereld.be.

Actuele informatie: zie www.atd-vierdewereld.be

WARME OPROEP – HART BOVEN HARD

Vul het stemformulier in met 23 ideeën voor de toekomst!
Neem op 12 mei deel aan de mars "Rights now" voor
de grond- en basisrechten.

www.art23.be of www.hartbovenhard.be